

Intellektuel kraftpræstation

Viggo Jonassen anmelder:

Bent Rold Andersen:

“Ældrepolitik på afveje.

En gammel socialdemokrats refleksioner over udviklingen på ældreområdet i Danmark”.

Forlaget Fremad. 250 sider, kr.268,-.

Tidligere socialminister, forskningsleder, professor m.m. Bent Rold Andersen er tilhænger af den skattefinansierede folkepension og modstander af pensionsordninger, baseret på skattelettede opsparringsfundsordninger. Den ene bevæggrund er ønsket om større lighed i befolkningen, og her er en ensartet folkepension, finansieret via en progressiv beskatning, den mest lighedsskabende ordning. Den anden bevæggrund er Rold Andersen's ønske om en demokratisk gennemskelig styring af samfundsøkonomien, og her er pensionsfundsordningerne med de store formuer, styret i diskrete direktionslokaler og forsvaret med grundlovens ejendomsret, problemskabende. De danske pensionsfundsordninger er i den henseende endnu værre end de tyske (Bismarckske) socialforsikringer, som jo ikke indebærer fondsdannelse.

I Rold Andersens nye bog gøres der omhyggeligt rede for de fremtidige styringsproblemer, som pensionsfundsordningerne

stiller politikerne over for. Han skitserer også de bortforklaringer, som fremtidens politikere må levere, som følge af nutidens politikeres beslutninger. Bag forfatterens problembeskrivelse ligger dels en forventning om, at vanskelighederne ved at røre ved pensionsfundsmedlemmers privilegier vil få politikerne til at skære i den folkepension, som vil være de ringest stillede forsørgelsesgrundlag. Og dermed øge den økonomiske ulighed og mindske solidariteten i samfundet. Dels en frygt for, at problemerne vil blive så store, at uomgængelige politiske indgreb yderligere vil øge befolkningens mistillid til politikerne. Ikke mindst mistilliden hos de grupper med de mindste pensionsfondstilgodehavender. En yderst tydelig problembeskrivelse og problemfremskrivning.

Bogen har også en kortfattet diskussion af en “nødvendig job-re-design” fra virksomhedernes side. Hvis regeringen lod pensionister og efterlønmodtagere have deres ind-

tægt i fred for "200 timers regler" og andet bureaukrati, så ville de >60 årige antagelig udbyde en del flere arbejdstimer, og oveni kunne virksomhederne lægge sig lidt mere i selen for at gøre det tiltrækkende for de ældre at arbejde nogle timer. Arbejdet ville da for de ældre være en del af "frihedens rige", ikke "nødvendighedens tvang".

Afslutningskapitlet "Tilbage på sporet" er en tillidserklæring til folket og en mistillidserklæring til politikerne. Kapitlets lille afsnit "Jeg vil være marginalvælger" er med Rold Andersen's udmeldelse af Socialdemokratiet blevet flammende aktuelt. Begrundelsen for bruddet er bl.a. partiets medvirken til at sætte statsligt "management", styring af befolkningen, i stedet for tjener-sind over for befolkningen. Bogen anviser en svær vej for politikerne: vil de gøre sig fortjente til befolkningens tillid, skal de i gang med at nedbygge de fordomme, de selv har skabt hos befolkningen. Men hvad, hvis politikerne ikke vælger Bent Rold Andersen's anviste snævre sti?

Tjah – så forbliver det vel forståeligt, at mange vælgere anser Pia Kjærsgård som lige så (lidt?) troværdig som Nyrup og Lyketoft.

"Ældrepolitik på afveje" er som sagt en utrolig væsentlig udgivelse. I en tid hvor politikeres politikformulering oftest er overfladisk, usammenhængende og populistisk (se f.eks. socialminister Karen Jespersens bog), er det en lise for sjælen at se et stort politikområde behandlet engageret, dybtborende, sammenhængende, og under inddragelse af alle relevante data og problemstillinger. Bent Rold Andersen trækker på viden og erfaringer fra nationaløkonomi, socialpsykologi, ældreforskning, administrationsteori, institutionsforskning og kendskab til kommunernes styring og administration. Og så er bogen sproglig elegant og let læselig.

Viggo Jonassen er cand.scient.pol., lektor ved Den sociale Højskole i Århus. Formand for Århus Kommunes sociale forbrugerråd.